

SPOLNO PRENOSLJIVE BOLEZNI

Okužbe, ki jih povzročajo
virusi in bakterije

SPOLNO PRENOSLJIVE BOLEZNI

Pravočasno testiranje je ključnega pomena

Med nami krožijo različne spolno prenosljive bolezni, zato imajo lahko **nezaščiteni spolni odnosi z neznano osebo resne posledice na naše zdravje**. Večina spolno prenosljivih okužb na začetku sicer ne povzroča nikakršnih simptomov, lahko pa kasneje pusti trajne posledice na našem zdravju. Zato sta **pravočasno testiranje** in zdravljenje **ključnega pomena**.

Kako se spolno nalezljive bolezni prenašajo

Spolno prenosljive bolezni so bolezni, ki jih lahko povzročajo **virusi, bakterije, glivice, praživali** ali **ektoparaziti** (garje, uši). Najpogosteje se prenašajo s **spolnimi stiki**, le v redkih primerih pa je prenos mogoč tudi **pri poljubljanju** ali zgolj **tesnem telesnem stiku**. Povzročitelji nekaterih spolno prenosljivih bolezni se lahko **prenašajo tudi z vodo ali hrano**, pa tudi s **krvjo** prek okuženega zdravniškega pribora ali že uporabljenih igel intravenskih uživalcev drog. Večina spolnih bolezni se lahko z okužene matere prenese na plod med nosečnostjo, pri porodu ali z dojenjem, zato je testiranje pred načrtovano nosečnostjo še posebej pomembno.

Kdaj se tveganje za prenos okužbe poveča

Tveganje za okužbo se občutno poveča s **pogostim menjavanjem spolnih partnerjev**. Tvegani so tudi spolni odnosi z osebami, ki imajo več spolnih partnerjev hkrati. **Ustrezna zaščita** pri spolnem odnosu igra pomembno vlogo pri preprečevanju spolno prenosljivih bolezni.

Že en sam nepremišljen in nezaščiten spolni odnos lahko privede do resnih posledic za naše zdravje.

Nevarnost okužbe

Nekatere spolno prenosljive bolezni nimajo dolgoročnih posledic za zdravje posameznika, medtem ko lahko druge resno ogrozijo naše zdravje.

Okuženi se **okužbe dostikrat sploh ne zaveda**, saj lahko ta poteka povsem brez bolezenskih znakov. Prepozno odkrite oziroma nezdravljene okužbe lahko privedejo do hudih zapletov in poškodb različnih organov, pri okuženi nosečnici pa lahko pride do okužbe ploda, splava ali rojstva novorojenca s hudimi okvarami.

Število spolno prenosljivih okužb v svetu in pri nas narašča, najbolj pa so jim izpostavljeni mladi.

Najpogostejše spolno prenosljive bolezni

1 HIV > je kratica za virus človeške imunske pomanjkljivosti, ki napade in uniči bele krvničke, kar povzroči **postopno propadanje imunskega sistema**. Okužba se najpogosteje prenaša z nezaščitenimi spolnimi odnosi. **Simptomi, ki so podobni gripi**, se običajno razvijejo 2–6 dni po okužbi in v nekaj tednih izzvenijo. Lahko so tudi zelo blagi in neopazni, zato veliko ljudi sploh ne ve, da so okuženi. Po več letih inkubacijske dobe se iz nezdravljene okužbe HIV **razvije zadnji stadij bolezni oziroma aids**. Čeprav je okužba z virusom HIV oziroma bolezen aids še vedno neozdravljiva, imajo okuženi danes ob zgodnji diagnozi in zdravljenju daljše in kvalitetnejše življenje.

2 KLAMIDIJA > je najpogostejša spolno prenosljiva bakterijska okužba. Nezdravljena okužba lahko pusti resne posledice, saj je ta **glavni vzrok za neplodnost in zunajmaternično nosečnost**. Prav tako lahko povzroči predčasen porod in okužbo novorojenčka med porodom. Znaki okužbe navadno niso vidni, lahko pa se pojavi **večja potreba po uriniranju**, ki je hkrati tudi oteženo. Moški opazijo moten izcedek iz sečnice, ženske pa rumen nožnični izcedek, kasneje pa lahko tudi **bolečine v spodnjem predelu trebuha**. Simptomi po navadi izginejo tudi brez zdravljenja, kar pa ne pomeni, da smo se okužbe znebili.

3 VIRUSNI HEPATITIS > ali **vnetje jeter** povzroča pet različnih virusov hepatitisa: A, B, C, D in E. Vsi povzročajo akutni hepatitis, virusi hepatitisa B in C pa poleg tega tudi kronični hepatitis. Gre za dolgotrajno in zahrbtno okužbo, ki lahko **več let poteka prikrito** in na koncu privede do **ciroze jeter, raka jeter** ali **odpovedi jeter**. Prenša se z okuženo krvjo prek kože in sluznic, z nezaščitenimi spolnimi odnosi ter z okužene matere na plod. Inkubacijska doba traja od meseca in pol do šest mesecev. Po tem času običajno nastopijo **gripi podobni simptomi, slabo počutje, utrujenost, bruhanje, izguba teka in bolečina pod desnim rebrnim lokom**. Kasneje se pojavijo zlateni-ca, temno obarvan urin in sivkasto blato ter srbeča koža.

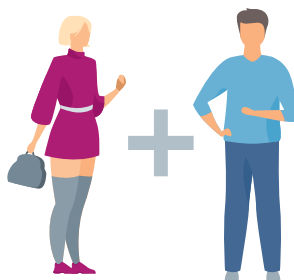

4 SIFILIS > je nalezljiva bakterijska okužba, ki se največkrat prenaša s spolnimi odnosi z okuženo osebo. Do prenosa lahko pride **tudi s poljubljanjem**, ugrizom ali dotikom bolnika, ki ima razjede na koži, ter z okužene matere na plod. Inkubacijska doba traja približno tri tedne. Glede na simptome delimo sifilis na štiri faze. V primarni fazi se bolezen kaže v obliki **neboleče razjede na mestu okužbe in oteklah bezgavk**, za sekundarno fazo so značilni **izpuščaji po trupu in okončinah ter izpadanje las**, latentna faza je običajno brez simptomov, pri terciarnem sifilisu pa se pojavijo **spremembe na srcu, živčevju ali drugih organih**. Če bolezní ne zdravimo, lahko povzročí dolgotrajne zaplete ali celo smrt.

5 HERPES GENITALIS > Genitalni herpes je spolno prenosljiva okužba z virusom herpes simpleks v predelu spolovila. **Virus ostane v organizmu vse življenje**. Občasno se zaradi različnih dejavnikov lahko reaktivira in povzročí **znake okužbe**. Okužba povzročá nastanek **drobnih bolečih mehurčkov**, ki se zagnojijo in počijo ter spremenijo v majhne ranice, ki se počasi zacelijo. Inkubacijska doba pri prvi okužbi traja približno dva tedna. Če do prve okužbe pride med nosečnostjo, lahko ta povzročí spontani splav ali prezgodnji porod. Virus se med porodom prenese tudi na novorojenca in lahko povzročí življenjsko nevarno okužbo.

Testiranje ob tveganih odnosih

Vsak tvegán spolni odnos pomeni možnost prenosa ene ali celo več spolno prenosljivih okužb. Če so le odkrite dovolj zgodaj, je večino teh bolezní mogoče uspešno pozdraviti ali vsaj omiliti njihov potek. **Redno testiranje omogoča zgodnje odkrivanje in zdravljenje ter preprečevanje nadaljnega širjenja bolezní**. To je pomembno tudi ob odsotnosti simptomov, saj veliko okužb poteka brez njih ali pa se ti pojavijo šele v nadaljevalni fazi bolezní.

Če želimo preprečiti nadaljnje širjenje okužbe in ponovno okužbo zdravljenega partnerja, mora testiranje in zdravljenje vedno vključevati oba partnerja.

V primeru tveganih spolnih odnosov poskrbite zase in se pravočasno testirajte. Tako boste preprečili negativne učinke nezdravljenih okužb ter njihovo nadaljnje širjenje!

Za več informacij nam pišite na e-poštni naslov > laboratorij@adrialab.si

Ker vemo, da je
ZDRAVJE
dragoceno!

ADRIA LAB d.o.o.

Šestova ulica 2

1000 Ljubljana

Slovenija

Tel. +386 1 436 00 23

- ✓ **Ljubljana**, Šestova 2 > **01/ 436 67 71**
- ✓ **Maribor**, Železnikova 4 > **031 778 444**
- ✓ **Celje**, Vodnikova 3 > **03/ 492 31 10**
- ✓ **Celje – Spec. klin. Dvorec Lanovž**,
Čopova ulica 20 > **03/ 290 90 08**
- ✓ **Koper**, Obrtniška 30 > **059 375 450**

www.synlab.si | laboratorij@adrialab.si

© 2021 Adria lab d.o.o. Vse pravice pridržane. Brez pisnega dovoljenja podjetja Adrialab d.o.o. je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, predelava ali druga uporaba v kakršnem koli obsegu ali postopku. Za morebitne napake ne odgovarjamo. Pridržujemo si pravico do sprememb. Zaradi tiska lahko pride do barvnih odstopanj.

03/2021